

NUL ALKOHOL I

træningslokalet

Et kursus har gjort det lettere for personalet i hjemmeplejen at tage en snak med de ældre om deres alkoholforbrug.

> Gennem det seneste halvandet år er Jan Andersen kommet til træning på sundhedscentret i Munkebo hver onsdag formiddag, og aktivitetsmedarbejder Nina Jakobsen har været hans faste træner siden første gang.

Jan er 59 år og tidligere alkoholiker og stofmisbruger og har nedsat funktionsevne som følge af sit misbrug. Han synes ikke selv, at han drikker for meget mere. Men Nina har tit set ham stå uden for træningscentret og drikke et par guldøl, inden han skulle ind til træning. Indtil nytår sagde hun ikke noget til ham om det.

- Jeg vidste simpelthen ikke, hvordan jeg skulle gribe det an. Om jeg måtte og skulle blande mig - og hvordan, fortæller Nina.

NYE REDSKABER

Men efter at hun sammen med syv andre ansatte i hjemmeplejen har været på kursus i "den motiverende samtale" hos Marianne Peter og Helene Foss Kjeldsen på Alkoholbehandlingen i Odense, er det blevet helt anderledes.

- Jeg tog en snak med ham om, hvordan hans alkoholforbrug påvirker hans fysiske træning negativt. Jeg skulle ligesom bare have sat ord på og talt igennem med mine kolleger, hvordan man angriber sådan et problem. Kurset gav os en afklaring på, hvad vores fælles professionelle holdning til alkohol og andet misbrug er. Nu har vi fået redskaber til at tage hul på sådan en samtale med en bruger af centret. Før var

det så tabubelagt, at man bare ignorerede det, siger Nina.

- Men det er jo ikke ok at ignorere problemet, hverken over for borgeren selv, de pårørende eller de andre borgere på centret, supplerer Lisbeth Windeballe Rasmussen, der er teamleder i Kerteminde Kommunes rehabiliteringsenhed og tovholder på projektet i Munkebo.

Både Lisbeth og Nina oplever, at folk, der er berusede, påvirker hele stemningen. De fylder mere og kræver mere opmærksomhed, der så går fra de andre brugere.

- Nu siger jeg simpelthen bare, at "jeg kan lugte, du har drukket alkohol". Eller at "jeg kunne se, du lige skulle have et par øl inden træningen". Og så er der hul på samtalen, forklarer Nina.

Jan Andersen synes, det er helt i orden, at Nina blander sig.

- Jeg er jo interesseret i at få så meget ud af træningen som muligt, så selvfølgelig accepterer jeg et godt råd om, hvor meget jeg bør drikke, siger han.

EN VENLIG INTERESSE

I 2008 var Kerteminde Kommune, hvor Munkebo ligger, blandt de fem kommuner i landet, der havde flest ældre indlagt med alkoholbetinget skrumpelever.

Det mærkede ergoterapeut Rikke Ipsen og de andre ansatte i hjemmeplejen mere og mere til i deres daglige arbejde. Rikke Ipsen, som er ansat på rehabiliteringsenheden, arrangerede derfor et grundkursus for otte medarbejdere i "den motiverende

samtale", så det blev lettere for dem at henvende sig til de ældre, de kan se har problemer med alkohol.

- Det er i sig selv en støtte, at vi nu ved, at det er i orden at tale om det, forklarer Rikke Ipsen.

Medarbejderne har lært at gøre det på en måde, der ikke fornærmer beboeren, men tværtimod opleves som venlig interesse.

- Jeg har selv en borger, som blev meget glad for, at jeg fortalte ham, at han hurtigere ville blive genoptrænet efter en operation, hvis han ikke drak for meget. Han er meget motiveret for at komme hjem og klare sig selv, så han oplevede kun min indblanding som en hjælpende hånd til hurtigere heling, fortæller Rikke Ipsen.

SCREENINGS-UNDERSØGELSE

Efter kurset i den motiverende samtale startede de otte medarbejdere en spørgeskemaundersøgelse blandt brugerne af rehabiliteringsenheden samt blandt de borgere, der får hjemmepleje i eget hjem, og som har et alkoholforbrug.

Undersøgelsen løber frem til september 2011. En foreløbig opgørelse efter projektets første tre måneder viser, at omkring en fjerdedel af de adspurgte drikker mere, end de bør ifølge sundhedsstyrelsens genstandsgrænser. Igennem undersøgelsen spotter man både dem, der ikke selv er klar over, at de har et overforbrug af alkohol, og dem, der godt selv ved, at de har det.

FOTO: KRISTEN WINDING

På sundhedscentret i Munkebo har personalet fået undervisning i, hvordan de fx får taget hul på en samtale om, hvordan brugerens alkoholforbrug påvirker den fysiske træning. På billedet ses aktivitetsmedarbejder Nina Jakobsen og bruger Jan Andersen.

- Vi henvender os kun til dem, som vi mener har et alkoholproblem, og det viser sig, at omkring hver fjerde faktisk drikker for meget. Der er flest i gråzonen, hvor det ligger lige på kanten af det anbefalede, og heldigvis kun få, der er storforbrugere, fortæller Rikke Ipsen

EGEN ALKOHOLPOLITIK

Rehabiliteringsenheden har undervejs afklaret sin egen holdning til alkohol.

- Nu har vi en alkoholpolitik, så ingen ansatte mere er i tvivl om, hvor meget alkohol der tolereres. Reglerne siger for eksempel, at man kun må drikke alkohol på

sit eget værelse, og at man ikke må byde andre, siger Rikke Ipsen.

Hun oplever, at manualen med stedets officielle holdning til alkohol fjerner ansvaret fra den enkelte medarbejder og lægger det over på institutionen i stedet.

De otte medarbejdere, der har været på kursus, skal også fremover fungere som ressourcepersoner og uddanne deres kollegaer til at få øje på alkoholproblemer og tackle dem på en respektfuld måde.

I september 2011 skal projektet evalueres. Socialministeriet har støttet det med 180.000 kroner.

FAKTA

I 2005 var der i Kerteminde Kommune 18 % af de ældre mænd og 10 % af de ældre kvinder over 65, der drak mere end Sundhedsstyrelsens risikogrænse.

Det var en fordobling i forhold til antallet i 2000.